

UMOWA nr 188/2022
W SPRAWIE WARUNKÓW ORGANIZACYJNO – FINANSOWYCH
DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI KULTURY – MIEJSKIEGO OŚRODKA KULTURY
W KOWARACH ORAZ PROGRAMU JEGO DZIAŁANIA

W dniu 28 grudnia 2022r., w Kowarach, pomiędzy: Gminą Miejską Kowary, ul. 1 Maja 1a, 58-530 Kowary reprezentowaną przez Elżbietę Zakrzewską, Burmistrz Miasta Kowary, przy kontrasygnacie Agaty Młodawskiej, Skarbnik Miasta Kowary, zwanych dalej „Organizatorem”, a Panem Dariuszem Kalińskim, zwanym dalej „Dyrektorem”, zawarto umowę w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności Instytucji Kultury – Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach oraz programu jego działania, zwaną dalej „Umową”.

Na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 194 z późn. zm.), w związku z planowanym powołaniem Pana Dariusz Kalińskiego na stanowisko Dyrektora Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach, wpisanego do rejestru prowadzonego przez Organizatora, zwanego dalej „Instytucją”, Strony Umowy zgodnie określają warunki organizacyjno-finansowe działalności Instytucji oraz program jej działania.

PRZEDMIOT UMOWY

§ 1

1. Przedmiotem Umowy jest określenie szczegółowych warunków organizacyjno-finansowych działalności Instytucji oraz programu jej działania, a także wynikające z nich prawa i obowiązki Stron.
2. Instytucja prowadzi działalność oraz wykonuje zadania na podstawie:
 - 1) Statutu Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach nadanego Uchwałą nr XXVII/150/04 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 20 grudnia 2004r., zwanego dalej „Statutem”, który określa podstawowe warunki organizacyjno-finansowe działalności Instytucji,
 - 2) wewnętrznych regulaminów i zarządzeń,
 - 3) powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
3. Program działania pt.: „Koncepcja programowo-organizacyjna Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach”, zwany dalej „Programem”, określa załącznik do Umowy.

ZOBOWIĄZANIA DYREKTORA

§ 2

1. Dyrektor zobowiązany jest sprawować obowiązki wynikające z Umowy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i Programem, o których mowa w § 1 Umowy, z należytą starannością, dążąc do realizowania przez Instytucję zaplanowanej działalności programowej, finansowej, organizacyjnej i inwestycyjnej.
2. Dyrektor gospodaruje przydzieloną Instytucji i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, w tym dotacji pochodzącej od Organizatora, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania. Majątek Instytucji może być wykorzystywany jedynie do realizacji celów zgodnych z zakresem jej działania.
3. Instytucją zarządza Dyrektor, który odpowiada za całość spraw związanych z prawidłowym jej funkcjonowaniem, realizacją zadań oraz reprezentuje ją na zewnątrz. W razie nieobecności dyrektora Instytucji lub czasowej niemożności wykonywania przez niego obowiązków,

- działalnością Instytucji kierować będzie wskazana przez dyrektora Instytucji osoba, w granicach udzielonego jej upoważnienia.
4. Dyrektor zobowiązuje się do podejmowania starań w celu pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową z innego źródła niż dotacja podmiotowa i dotacje celowe pochodzące od Organizatora.
 5. Dyrektor zobowiązuje się zapewnić realizację programu działalności Instytucji.
 6. Dyrektor będzie przekazywał Organizatorowi:
 - 1) niezwłocznie po zakończeniu kontroli zewnętrznych w Instytucji, kopii wyników tych kontroli (protokołów, sprawozdań pokontrolnych, informacji z kontroli, itp.),
 - 2) dodatkowe, poza wskazanymi w pkt. 1) informacje związane z kontrolą,
 - 3) sprawozdanie z realizacji Programu za dany rok kalendarzowy, w terminie do końca miesiąca stycznia następnego roku,
 - 4) wszelkie informacje dotyczące działalności Instytucji na żądanie Organizatora.
 7. Dyrektor sporządza i przedkłada Organizatorowi plan finansowy na dany rok budżetowy.
 8. Na żądanie Organizatora Dyrektor umożliwia dokonywanie kontroli działalności Instytucji.
 9. W ostatnim roku kadencji Dyrektor nie będzie podejmować zobowiązań finansowych, do realizacji których ma dochodzić w okresie trwania kolejnych kadencji, chyba że Strony postanowią inaczej.
 10. Dyrektor zapewnia:
 - 1) uzyskiwanie zakładanego w planie finansowym poziomu przychodów,
 - 2) zgodną z harmonogramem realizację Programu,
 - 3) racjonalizację wydatków Instytucji,
 - 4) dokonywanie wydatków w sposób celowy przy optymalnym doborze metod i środków umożliwiających terminową realizację zadań,
 - 5) bezwzględne przestrzeganie dyscypliny finansowej w zakresie gospodarki finansowej Instytucji,
 - 6) szczegółowe rozliczenie otrzymanych dotacji.

§ 3

1. Dyrektor zobowiązuje się do niewykonywania w czasie trwania Umowy, bez uprzedniej pisemnej zgody Organizatora, jakichkolwiek dodatkowych zajęć, które mogłyby powodować podejrzenie o ich konkurencyjność wobec działalności prowadzonej przez Instytucję.
2. W przypadku prowadzenia zajęć, o których mowa w ust. 1, przed powołaniem na stanowisko, Dyrektor zobowiązany jest zaprzestać prowadzenia tych zajęć najpóźniej z dniem powołania na stanowisko Dyrektora.
3. Dyrektor, w okresie zajmowania stanowiska, zobowiązany jest do dbałości o dobre imię Instytucji.

§ 4

1. Dyrektor zobowiązuje się wykorzystywać wszelkie informacje poufne, uzyskane w trakcie pełnienia swojej funkcji, wyłącznie w celu należytego wykonywania obowiązków i nie przekazywać tych informacji żadnym osobom z wyjątkiem tych, z którymi współdziała w celu realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawa i niniejszej Umowy.
2. Dyrektor ma obowiązek zachowania poufności także przez okres sześciu miesięcy po upływie okresu obowiązywania niniejszej Umowy.
3. Przez informację poufną należy w szczególności rozumieć informacje handlowe, techniczne, organizacyjne, programowe i know-how oraz inne uzyskane w związku z pełnieniem funkcji Dyrektora, w tym dane osobowe.

ZOBOWIĄZANIA ORGANIZATORA

§ 5

1. Organizator zapewnia dotację w wysokości uzależnionej od sytuacji finansowej Organizatora.
2. Organizator zobowiązuje się do terminowego przekazywania Instytucji należnej kwoty dotacji, zgodnie z uchwałami budżetowymi na dany rok w uzgodnionych transzach.

CZAS TRWANIA UMOWY I WARUNKI USTANIA JEJ OBOWIĄZYWANIA

§ 6

1. Umowa wchodzi w życie z dniem powołania na stanowisko Dyrektora Instytucji i obowiązuje przez cały okres pełnienia obowiązków.
2. Umowa przestaje obowiązywać z dniem odwołania ze stanowiska Dyrektora Instytucji.
3. Organizator może odwołać Dyrektora w przypadku rażącego niewykonywania lub nienależytego wykonywania przez niego zobowiązań, o których mowa w § 2 niniejszej Umowy po uprzednim wezwaniu Dyrektora do usunięcia naruszeń umowy w terminie określonym Organizatora, nie krótszym niż 14 dni.
4. Odstąpienie od Umowy wymaga formy pisemnej wraz ze wskazaniem przyczyn i terminu odstąpienia pod rygorem nieważności.
5. Odstąpienie od niniejszej umowy przez Organizatora, jak również odstąpienie przez Dyrektora Instytucji od realizacji niniejszej umowy, może stanowić przyczynę uzasadniającą odwołanie ze stanowiska Dyrektora Instytucji.

POSTANOWIENIA DODATKOWE

§ 7

1. Organizator i Dyrektor zobowiązują się współdziałać ze sobą w dobrej wierze i poszanowaniu słuszych interesów każdej ze Stron.
2. Dyrektor ponosi pełną odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie Umowy powstałe z przyczyn dotyczących Dyrektora.
3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Umowie mają zastosowanie obowiązujące przepisy prawa, w szczególności ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, kodeksu cywilnego, kodeksu pracy, ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, ustawy o finansach publicznych.
4. Wszelkie zmiany niniejszej Umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
5. Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Dyrektor

Organizator

BURMISTRZ

Elżbieta Zakrzewska

Gmina Miejska Kowary
58-530 Kowary, ul. 1 Maja 1a
NIP 6110004982 REGON 230821598
tel. 75/64 39 222 fax 75/76 13 173
bok@kowary.pl

SKARBNIK

Agata Młodawska

(1)

Dariusz Kaliński

**KONCEPCJA PROGRAMOWO -
ORGANIZACYJNA MIEJSKIEGO
OŚRODKA KULTURY W KOWARACH**

**MADE IN
KOWARY**

WSTĘP

W niniejszym opracowaniu przedstawię Państwu koncepcję działalności Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach. Będzie to forma analizy prowadzonych działań i kierunki ich rozwoju. Zarządzam tą instytucją od 18 lat – był to dla mnie czas nieustającej nauki i szukania najbardziej optymalnych i najbardziej efektywnych sposobów realizacji statutowych działań MOK. Moja wizja wynika również z analizy sytuacji w wielu innych ośrodkach kultury w Polsce. Często uczestniczyłem w konferencjach, kongresach, warsztatach i z innymi dyrektorami instytucji kultury, animatorami wymienialiśmy recepty na efektywne oddziaływanie kultury na lokalne środowisko. Spotkania te poszerzały i uzupełniały moje własne doświadczenia. Na ich podstawie stworzyłem koncepcję opisując działania, które warte są kontynuowania i rozwijania.

Jak pokazały ostatnie wydarzenia, żyjemy w czasach nieprzewidywalnych szybkich zmian, trudno więc przewidzieć, jak będzie wyglądała nasza rzeczywistość za kilka lat. Przedstawiona tutaj koncepcja oparta jest na kontynuacji i rozwoju sprawdzonych działań, poszukiwaniu nowych sposobów i form na to, aby MOK były prawdziwym Domem Kultury, z którego mieszkańcy będą korzystać i będą z niego dumni.

MISJA

Miejski Ośrodek Kultury w Kowarach to miejsce atrakcyjnego spędzania wolnego czasu, miejsce budowania wspólnoty mieszkańców poprzez działania artystyczne, edukacyjne i około kulturowe. Miejsce i instytucja nastawione na ludzi i ich potrzeby. To miejsce otwarte i kreatywne, napędzane głosami mieszkańców w zakresie organizacji i współorganizacji wydarzeń i różnorodnych projektów.

Zadania Miejskiego Ośrodka Kultury określone są w Statucie i Ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i są to szerokie formy działalności kulturalnej, edukacyjnej i rozrywkowej. Mają one na celu atrakcyjne i twórcze zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych. W dobie następujących w zawrotnym tempie zmian pojawiają się na horyzoncie nowe wyzwania i cele, nakierowane na zaspakajanie nowych potrzeb jednostek i lokalnych społeczności. Zagrożeniem, jakie można dostrzec, jest coraz mocniejsze oddziaływanie na młodzież globalnej popkultury za pomocą powszechnie dostępnych technologii, co powoduje zanikanie jakże cennej lokalności, w tym więzi społecznych i międzypokoleniowych. Uwikłanie w meandry mediów społecznościowych powoduje alienację zwłaszcza młodego pokolenia. Wiąże się to też z coraz powszechniejszą postawą konsumpcji kultury zamiast twórczej partycypacji.

Dom Kultury powinien iść z duchem czasu i aktywnie reagować na te nowe wyzwania. Zdecydowanie jednym z ważniejszych obecnie zadań jest budowanie lokalnej wspólnoty, tworzenie i wzmocnianie więzi społecznej i międzypokoleniowej opartej na wspólnym działaniu, tworzenie przyjaznego miejsca do budowania, tak potrzebnych we współczesnym świecie, relacji. Uczestnictwo w kulturze i jej tworzenie na poziomie profesjonalnym, jak i amatorskim, uwrażliwia ludzi, pomaga budować więzi i jest znaczącym elementem współczesnego życia. Miejski Ośrodek Kultury powinien być jednym z liderów animacji życia społecznego i kulturalnego w Kowarach, miejscem i instytucją o dużym zaufaniu społecznym, do którego mieszkańcy przychodzą często i z przyjemnością, i w działaniach którego licznie uczestniczą.

STAN OBECNY

DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA MOK

W obecnych czasach powszechnego dostępu do internetu, możliwości pozyskiwania różnorodnych, atrakcyjnych treści edukacyjnych i kulturalnych z całego świata, rola ośrodka kultury zmienia się. Kurczone trzymanie się utartych ścieżek działania, które sprawdzały się 30 lat temu, może być przyczynkiem do utraty atrakcyjności i zaufania społecznego tej instytucji. Podążanie za zmieniającymi się potrzebami odbiorców, szczególnie tych młodych, to kierunek, w którym powinien zmierzać Dom Kultury. Ważnym elementem działania powinno być tworzenie przyjaznych, bezpiecznych miejsc spotkań, gdzie mieszkańcy mogą realizować swoje potrzeby, pasje, budować wspólnoty w fizycznej przestrzeni. Działania te nie muszą biec w oderwaniu od mediów społecznościowych. A wręcz przeciwnie, upatruję szansę w tym, że w owych mediach możemy pokazywać rzeczy oryginalne, stworzone lokalnie, i będzie to nasz cenny wkład.

BUDYNEK MOK-U JAKO OPENSOURCE – NOWE POTRZEBY

Małe miasta mają mało przestrzeni, w której dzieci, młodzież czy dorośli mogą się spotykać i wspólnie coś robić. Brak klubów młodzieżowych, niedostatek kawiarni czy galerii handlowych powoduje, że rozluźniają się więzy społeczne, a w ich miejsce wchodzi uzależnienie od internetu i mediów społecznościowych, które zastępują naturalne relacje międzyludzkie. Stworzenie przyjaznych miejsc niezobowiązujących spotkań, takich jak rozwieszane przed budynkiem MOK hamaki, czy kanapy w holu budynku albo teatralne foyer zaaranżowane na pokój wspomnień z możliwością zaparzenia herbaty, dają możliwość spędzania wolnego czasu przez młodzież w monitorowanej i bezpiecznej przestrzeni.

NIEFORMALNE GRUPY PASJONATÓW

Dzięki internetowi mamy obecnie nieograniczony dostęp do wszelkiej wiedzy i często ludzie nie potrzebują instruktorów, aby realizować swoje pasje. Wystarczy, że będą mieli miejsce i towarzystwo, z którym podzielą się swoimi zainteresowaniami. Dom Kultury, jak prawdziwy dom, powinien dawać możliwość spotkań i przyjemnej atmosfery. Takie miejsca w MOK-u już są. Kanapy na korytarzach, hamaki przed budynkiem wśród drzew, foyer obok sali widowiskowej, pomieszczenia, gdzie spotykają się emeryci, brydżyści, szachiści, pingpongści.

GRUPY MUZYCZNE – INICJATYWY ODDOLNE

W Kowarach działa kilka zespołów muzycznych, których działalność wynika z chęci twórczości i wewnętrznej potrzeby ich uczestników. Grupy te potrzebują przyjaznego miejsca, możliwości odbywania prób w dogodnych godzinach i czasami merytorycznego wsparcia instytucji. Współpraca ośrodka kultury z tymi samodzielnie animującymi się grupami jest bardzo ważna, ponieważ wypełniają one znaczącą przestrzeń w ruchu amatorskim. Obecnie w MOK-u stale działają zespoły: BANDI, mooroi, a ostatnio

na bazie kowarskiej orkiestry powstał zespół Five O'Clock założony przez kowarskich muzyków KOR oraz zespół Fart – stworzony przez muzykujących emerytów. Ich autorska twórczość prezentowana jest podczas koncertów i imprez plenerowych. Jak satelity pojawiają się też inne zespoły, które poszukują miejsca na próby na kilka miesięcy i na takie potrzeby MOK też jest otwarty. Były to w ostatnich latach: duet „Nie jest dobrze”, grupa „Masa perłowa” oraz zespół „Over ground”.

KOWARSKA ORKIESTRA ROZRYWKOWA – MUZYKA, EDUKACJA, PROMOCJA

Działająca od roku 1990 Kowarska Orkiestra Rozrywkowa (KOR) jest znaczącym punktem na mapie działalności kulturalnej Kowar. Skupia wokół siebie kilkunastu czynnie grających muzyków i, co trzeba podkreślić, nie otrzymują oni żadnej gratyfikacji za koncerty ani próby, co jest ewenementem w tego rodzaju zespołach (granie na instrumentach dętych to zajęcie wymagające sporo pracy i zwyczajowo w takich orkiestrach ich członkowie otrzymują diety za uczestnictwo w próbach). KOR to też kuźnia młodych muzycznych talentów i pełni rolę ogniska muzycznego. Wielu młodych członków KOR rozpoczynało swoją edukację muzyczną właśnie w jej szeregach, a obecnie są absolwentami albo studentami akademii muzycznych. KOR pełni rolę amatorskiego ruchu muzycznego, rolę edukacyjną, bo uczy podstaw teorii muzyki i grania na instrumentach dętych, ale pełni też ważną rolę

platformy integracji społecznej, bo w swoją działalność angażuje nie tylko muzyków, ale też ich rodziny i znajomych.

KOWARSKIE WRZOSY – ZABAWA Z LUDOWĄ NUTĄ

Istniejący od 20 lat zespół ludowy to lokalny koloryt łączący w sobie zamiłowanie do muzyki popularnej z poszukiwaniem lokalnej tożsamości i jest twórczą animacją czasu wolnego mieszkańców Kowar. Zespół od kilku lat poszerza swój skład o nowe instrumenty, ma wielu fanów i wypełnia zapotrzebowanie w mieście na muzykę biesiadną. Dom Kultury jest dla nich od wielu lat wsparciem i miejscem spotkań. Od tego roku zespół ma nową, większą salę, podejmuje też próby pozyskania nowych członków. Rolę MOK-u w tym przypadku widzę jako instytucjonalne wsparcie zespołu przy organizacji imprez, wyjazdów, nagrywaniu płyt, tworzeniu materiałów promocyjnych i zatrudnianiu instruktora. Członkinie zespołu mają swobodę w decydowaniu o dystrybucji dotacji dla nich przeznaczonej, ale merytoryczne wsparcie instytucji kultury pozwala często lepiej realizować planowane projekty i działania.

ZAJĘCIA POZALEKCYJNE – WSPIERAMY EDUKACJĘ

Instytucje kultury w Polsce mają dość szeroki zakres działalności począwszy od organizacji wystaw, koncertów, pikników rodzinnych po edukację artystyczną. Uzupełniają one w jakimś stopniu ofertę szkół, ognisk muzycznych czy działających coraz prężniej, choć często w formach eventowych, organizacji pozarządowych. W MOK są prowadzone obecnie zajęcia plastyczne, zajęcia filmowo - teatralne, zajęcia nauki gry na instrumentach dętych, zajęcia filmowe dla młodzieży, zajęcia z klockami LEGO i zajęcia taneczne. Co pół roku proponowane są, w oparciu o sygnalizowane potrzeby i kadrowe możliwości, różne formy zajęć. Warunkiem ich rozpoczęcia jest odpowiednia ilość chętnych. Podczas wakacji i ferii prowadzone są od wielu lat, cieszące się dużym zainteresowaniem dzieci i rodziców, zajęcia „Ferie z Kulturą” i „Wakacje z Kulturą”. Ich forma oparta jest na zajęciach artystycznych, zabawach integracyjnych bez smartfonów, komputerów i tabletów. W ramach działań eventowych ze środków zewnętrznych w ramach urozmaicenia stałej oferty organizowane są różne warsztaty, np. filmowe, fotograficzne, linorytu, graffiti, itp.

WSPÓLPRACA BUDUJE - FIRMY ZEWNĘTRZNE REALIZUJĄCE CELE STATUTOWE

Jak pokazało wieloletnie doświadczenie ośrodków kultury, bardzo korzystne jest wchodzenie w partnerstwo z prywatnymi podmiotami prowadzącymi działalność w przestrzeni edukacji kulturalnej. Taka forma realizacji zajęć pozalekcyjnych pozwala prowadzić zajęcia na wysokim poziomie merytorycznym – bo zajmują się tym wykwalifikowani specjaliści w danej dziedzinie (muzyk, tancerz, plastyk), zwiększyć zaangażowanie prowadzącego zajęcia, bo od frekwencji zależy jego dochód. Tu rolą domu kultury powinno być wspieranie takich podmiotów, czyli użyczanie lub wynajem sali na dogodnych warunkach, pomoc w promocji. W ten sposób obecnie w MOK działa Szkoła Tańca Karoliny Szybiak, Szkoła Językowa Face to Face i firma Bricks 4 Kidz prowadząca zajęcia dla dzieci z klocków LEGO. Taka forma partnerstwa z firmami prywatnymi pozwala wzbogacić ofertę MOK, ograniczyć dotowanie takich zajęć i zapewnić ich wysoki poziom, który weryfikowany jest przez liczbę chętnych

TEATR 55 – GRAJĄ NA SCENIE I NA EKRANIE

Teatr 55 rozpoczął swoją działalność w roku 2019 premierą spektaklu „Pożądanie w cieniu pokrywki”, który został zagrany ponad 20 razy w różnych miejscach na Dolnym Śląsku, gdzie spotkał się z bardzo pozytywnym odbiorem. W czasie pandemii nagrał też kilkanaście miniatur filmowo-teatralnych, 4 czytania performatywne spektakli oraz pięciodcinkowy miniseria „Biuro”. Grupa skupia wokół siebie kilkanaście osób, które wymiennie, w ramach wolnego czasu i ochoty, uczestniczą w wybranych realizacjach. W październiku 2022 planowana jest kolejna premiera, wystawiona będzie sztuka pt. „Eksperyment”.

IMPREZY PLENEROWE (KONCERTY, ANIMACJE) – MAŁE JEST PIĘKNE

Od kilku lat w MOK-u organizuje letnie imprezy plenerowe pod hasłem „Kowary miasto z Kulturą”. Są to koncerty i występy lokalnych grup muzycznych, teatralnych. Taka forma event'ów daje możliwość pokazania, ilu ciekawych twórców mamy w naszej okolicy. Daje możliwość częstego spotykania się mieszkańców, co zdecydowanie integruje społeczność. Istniejąca kowarska muszla koncertowa pozwala na organizację niedrogich imprez o lokalnym charakterze, które wzbogacane są przez zaplecze gastronomiczne funkcjonujące przy ul. Jagiellończyka. Imprezy ewaluują pod wpływem sugestii mieszkańców. W bieżącym roku zostały wzbogacone o element animacji dla dzieci.

W latach następnych imprezy powinny zostać wzbogacone o dodatkowe atrakcje (np. konkursy grillowania, karaoke), tak aby stworzyć z tego cotygodniową wakacyjną ofertę dla kowarzan w różnym wieku. Do organizacji tych event'ów już włączają się dzierżawcy przestrzeni handlowej przy scenie, co daje szansę na wspólną ich organizację.

KONCERTY I WIDOWISKA TEATRALNE NA SALI WIDOWISKOWEJ – POD DACHEM KULTURY

Sala widowiskowa w budynku MOK mieści 280 osób i jest największą tego typu salą w Kowarach. Jest często wykorzystywana przy okazji różnych uroczystości przez kowarskie instytucje. Przed pandemią średnio raz w miesiącu wypełniała się widzami, covid znacznie zredukował frekwencję. Obecnie trwają próby przywrócenia aktywnego życia sceny MOK.

FILMOWY KURIER KOWARSKI I ARKA KARKONOSZY – LOKALNA TELEWIZJA I ...

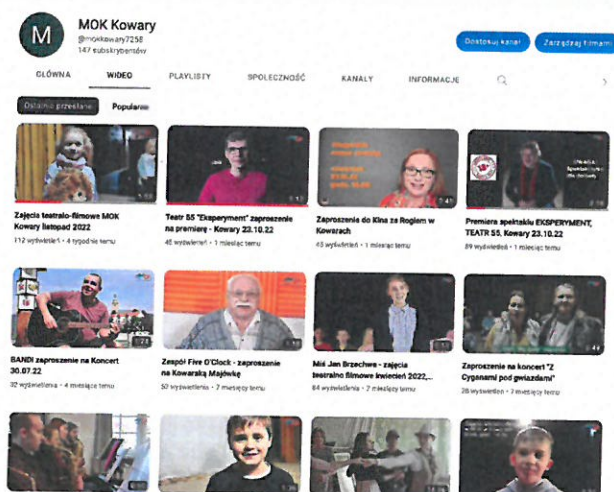
W 2019 roku w ramach polsko-czeskiego projektu „Ocalmy Pamięć Karkonoszy!” powstało półprofesjonalne studio telewizyjne. Kręcone są materiały dokumentujące wydarzenia, wywiady, powstał cotygodniowy serwis informacyjny. Działania na tym polu są bardzo ważne, bo nie tylko dokumentują lokalną teraźniejszość, ale również przyczyniają się do wzmacniania lokalnej tożsamości i budowania poczucia dumy w mieszkańcach. Rozwój MOK'owskiej lokalnej telewizji powinien polegać na doskonaleniu jakości

tworzonych materiałów, zwiększaniu ilości i atrakcyjności ich treści. Ważne jest też nawiązanie współpracy ze szkołami i na ich bazie stworzenie szkolnych kanałów filmowych. Wokół studia zebrała się już grupa młodzieży, która chce nagrywać materiały informacyjne (nazwali się Młode Newsy) i te działania należy wspierać i promować.

... KANAŁ YOUTUBE – MOK KOWARY

Oprócz kanałów na YouTube: Arka Karkonoszy i Kurier Kowarski – realizowanych w ramach projektów unijnych - są tworzone materiały filmowe na kanale MOK Kowary. Jest tam obecnie ponad 80 materiałów filmowych – zapowiedzi, teledysków, spektakli, relacji z wydarzeń. Są to produkcje tworzone dzięki sprzętowi zakupionemu w projekcie „Ocalmy Pamięć Karkonoszy!”. Pokazują, jak wiele dzieje się w wirtualnej - filmowej przestrzeni kultury w Kowarach. MOK jest też technicznie przygotowany do transmisji on line z użyciem miksera wizyjnego i czterech kamer. Zdecydowanie należy rozwijać tę formę twórczości, angażować w nią grupy pracujące w MOK i zachęcać do współpracy szerszą grupę mieszkańców i kowarskie instytucje.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ

Organizacje pozarządowe odgrywają ogromną rolę w tworzeniu kultury w mieście i budowania lokalnej wspólnoty. Stowarzyszenie Miłośników Kowar, LGD Duchy Gór, Stowarzyszenie Eurojedynka, Fundacja Slow City, KS Olimpia Kowary, KS Funakoshi Shotokan, WTZ w Kowarach, Klub Piwośza PSP, Polski Związek Emerytów i Rencistów, Stowarzyszenie Kowarskich Seniorów to niektóre z prężnie działających na terenie Kowar organizacji, z którymi współpracuje MOK. Dalsze zacieśnianie relacji, podejmowanie wspólnych nowych przedsięwzięć jest dobrą drogą nie tylko do edukacji kulturalnej, ale przede wszystkim do budowania lokalnej społeczności. Ważne w tych działaniach jest, aby MOK był pomocnym partnerem, wspomagał pomysły i projekty organizacji, których członkowie są pełni chęci działania.

KINO ZA ROGIEM – NASZE MAŁE OKNO NA ŚWIAT

Działające od 2014 roku kino społecznościowe na stałe wpisało się w ofertę kulturalną MOK-u. Jest to miejsce nie tylko regularnych seansów filmowych, ale też przestrzeń do organizacji koncertów, spotkań i rodzinnych imprez. Rolą KzR jest też prezentacja lokalnej twórczości filmowej. Często odbywają się tu premiery lokalnie nagrywanych teledysków, filmów promocyjnych, a także amatorskich produkcji filmowych.

GAZETA I WYDAWNICTWA – PŁYTY, KATALOGI

MOK od 18 lat jest wydawcą Gazety Kowarskiej, wydawane są też katalogi i okazjonalne wydawnictwa. W ciągu ostatnich kilku lat był również wydawcą kilku

płyt audio lokalnych zespołów (Kowarska Orkiestra Rozrywkowa, BANDI, Hornflex, mooroi). To ważna część działalności dokumentującej przestrzeń kulturową, a także wspierającej działalność artystyczną, zdecydowanie należy ją kontynuować.

MŁODZIEŻ I JEJ PROBLEMY – NOWE WYZWANIA

W budynku MOK-u w minionym roku na korytarzach ustawiono kanapy i stoliki, gdzie można usiąść, poczytać książkę. W zimne, deszczowe dni przebywa tam w dużej ilości młodzież, która w ten sposób spędza wolny czas. W wyniku podjętych przez pracowników MOK prób animacji tych grup okazało się, że młodzież wymaga pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Młodzież ta pozostawiona jest sama sobie i konieczne jest rozpoczęcie z nią działań steetworkingowych.

BAZA LOKALOWA, WYPOSAŻENIE, LUDZIE I PIENIĄDZE

KOWARY, UL. SZKOLNA 2 – NASZ DOM KULTURY

Budynek, w którym mieści się Miejski Ośrodek Kultury wybudowany został w latach 50. zeszłego wieku. Był to w zamyśle monumentalny dom kultury, który miał zaspakajać potrzeby mieszkańców żyjących w dużej części z górnictwa uranowego. Przez wiele lat funkcja budynku była modyfikowana pod bieżące potrzeby, z czasem w wyniku wielu przeróbek i dostosowywania do chwilowych potrzeb stracił on pierwotną funkcjonalność. Od kilkunastu lat są podejmowane działania i decyzje mające przywrócić funkcje budynku, tak aby był on miejscem, gdzie realizuje się przede wszystkim statutowe działania. Jest poddawany bieżącemu remontom, ale konieczny jest gruntowny jego remont pod kontem dostosowania do osób niepełnosprawnych, przepisów BHP i PPOŻ, a także obecnych standardów architektonicznych. Zakładając rozwój Kowar w kierunku turystyki, w mieście przydałby się Dom Kultury z nowoczesną salą widowiskową spełniającą współczesne standardy techniczne, na której można organizować płatne wydarzenia o zasięgu regionalnym.

ZAPLECZE SPRZĘTOWE

MOK dysponuje sprzętem nagłośnieniowym pozwalającym obsłużyć małe imprezy plenerowe i koncerty. Obsługuje oprócz swoich imprez także wydarzenia organizowane przez inne kowarskie instytucje (UM, Stowarzyszenia). Konieczna jest ciągła modernizacja sprzętu, tak aby spełniał on oczekiwania mieszkańców. Trzeba tu też dodać, że MOK posiada półprofesjonalne studio filmowe wyposażone w kamery, mikser wizyjny, komputery z programami do montażu, lampy, które umożliwia oprócz tworzenia materiałów filmowych wykonywanie profesjonalnych sesji zdjęciowych.

KADRA

MOK ma dość ograniczone zaplecze kadrowe, jednak pracownicy to osoby o wysokich kwalifikacjach i zaangażowaniu w pracę i życie kulturalne Kowar. To dzięki nim następuje ciągły rozwój instytucji i radzenie sobie z codziennymi trudnościami i częstym niedoborem funduszy. Część kół zainteresowań prowadzonych jest przez osoby na umowy zlecenie, kadra merytoryczna rozszerzana jest też przy okazji projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych.

FINANSOWANIE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH – KONIECZNOŚĆ I SZANSA

Budżet MOK-u opiera się w głównej mierze na dotacji pochodzącej z Gminy Kowary oraz z dochodów własnych. Ważnym źródłem dofinansowania działań MOK-u są też środki zewnętrzne. Zdecydowanie należy pozyskiwać granty - te duże z myślą o długiej perspektywie i te małe realizujące doraźne potrzeby. W ciągu ostatnich lat w MOK prowadzone były i są dwa duże projekty „Ocalmy Pamięć Karkonoszy!” i „DCK online”.

KONCEPCJA ROZWOJU

Misja zawarta w Program rozwoju gminy miejskiej Kowary na lata 2021-2030 mówi o „Zapewnieniu warunków do zwiększenia poziomu życia mieszkańców Miasta Kowary z zaakcentowaniem odpowiedniej opieki nad młodzieżą i seniorami poprzez rozwój infrastruktury, edukacji, gospodarki a szczególnie turystyki opartej na walorach turystycznych, przyrodniczych, kulturowych, rekreacyjnych i ich kompleksowej promocji” poniższa koncepcja została stworzona tak, aby wpisać się w tę ideę.

W obecnej sytuacji społecznej i gospodarczej niemożliwym jest sporządzenie na najbliższe lata sprecyzowanej koncepcji rozwoju MOK-u z podaniem wskaźników i twardych dat. Wszystko zależy od ekonomicznych warunków zewnętrznych, jak i od przemian społecznych i gospodarczych w Kowarach. Stajemy ostatnio w obliczu wielu kryzysów (pandemia, wojna na Ukrainie, inflacja, kryzys energetyczny) i w zależności od rozwoju sytuacji rola instytucji kultury może zmierzać w różnych kierunkach. Mogą one oscylować od czasowej potrzeby utrzymania obecnego poziomu po szybki rozwój poparty nowoczesnymi technologiami a stymulowany przez coraz większą potrzebę animacji czasu wolnego mieszkańców, którzy będą zamożniejsi i spragnieni kultury. Obecnie Kowary są miastem, gdzie mieszkańców ubywa, a społeczeństwo jest coraz starsze i nie wiadomo, jak będzie wyglądała sytuacja w najbliższych latach. Jesteśmy też na etapie budowania zaplecza turystycznego w Kowarach, co może przyczynić się do jeszcze innego postrzegania roli Domu Kultury. Można w nim widzieć jednostkę wzbogacającą ofertę turystyczno-rozrywkową, dająca usługę komercyjną dla turystów. Nawiązując do zapisanej powyżej misji i do zapisów w zawartych w „Programie rozwoju gminy miejskiej Kowary na lata 2021-2030” przedstawię koncepcję działania Miejskiego Ośrodka Kultury na najbliższe lata. Część pierwsza to kontynuacja i rozwój obecnie prowadzonych działań, zakładająca stabilizację i zrównoważony rozwój. Druga część to pomysły na ekspansywny wzrost znaczenia Domu Kultury zakładający wsparcie Gminy Kowary, zaangażowanie w rozwój sporych środków zewnętrznych służący zaspokajaniu rosnących potrzeb mieszkańców i turystów.

1. ROZWÓJ POPRZECZ KONTYNUACJE I ULEPSZANIE

Kontynuacja obecnych działań i kierunków pracy Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach są w pełni zasadne i wpisują się w jeden z celów strategicznych „Programu rozwoju gminy miejskiej Kowary na lata 2021-2030. tj. „Dostosowanie infrastruktury kulturalnej MOK i MBP dla potrzeb osób z NSP i wzbogacenie oferty programowej imprez kulturalnych i oferty zajęć edukacyjno-kulturalnych dla młodzieży, dorosłych i seniorów”. W

działaniach tych nastawić powinniśmy się na ciągle wsłuchiwanie się w głosy mieszkańców i integrację międzykulturową, która pozwoli wymieniać się doświadczeniami starszych i energią młodszych. Poniżej podam kilka przykładów na twórcza kontynuacje i rozwijanie opisanych powyżej działań.

1.1 BUDYNEK MOK-U JAKO OPEN SPACE

Bardzo ważna jest odpowiedź instytucji na nowe potrzeby społeczne, szczególnie ludzi młodych. Budynek MOK powinien rozwijać się w kierunku przestrzeni otwartej i dostępnej w jak największym zakresie dla różnych grup chcących twórczo spędzać czas. Pożądane byłoby stworzenie systemu monitorowanych przestrzeni do pracy twórczej lub spotkań, gdzie uczestnicy mieliby klucze (np. elektroniczne), aby mogli korzystać z tych pomieszczeń o dowolnej godzinie i rozwijać swoje zainteresowania.

1.2 NIEFORMALNE GRUPY PASJONATÓW I GRUPY MUZYCZNE DZIAŁAJĄCE W MOK

Zespoły takie, jak te wymienione w opisie bieżącej działalności należy instytucjonalnie wspierać, pomagać im w rozwoju i wykorzystywać w celu budowania lokalnych społeczności. Potrzebne jest tu angażowanie ich w koncerty, zachęcanie do współdziałania z innymi grupami we wspólnych projektach, np. z grupą teatralną przy realizacji widowisk teatralnych. Ważny elementem jest też dokumentacja ich dokonań w postaci nagrywania teledysków lub pomocy w wydawaniu płyt z autorskim materiałem. Tak się też dzieje obecnie, bo MOK, gdzie istnieje półprofesjonalne studio filmowe, nagrywa teledyski i wspiera wydawanie płyt lokalnym zespołom. W wypadku tych grup rolą ośrodka kultury jest nienachalne wsparcie i pomoc w stworzeniu przyjaznego otoczenia. Jak pokazuje doświadczenie, takie zespoły często potrafią się odwdziżyć i wspomóc też ośrodek kultury działalnością artystyczną, czasami sprzętem, a czasami pracą wolontariacką.

1.3 KOWARSKA ORKIESTRA ROZRYWKOWA

Taką formę samorealizacji mieszkańców Kowar trzeba cenić i dbać o nią szczególnie. Ważne jest zarówno utrzymywanie zaangażowania muzyków w próby, czemu na pewno sprzyjają występy, wspólne wyjazdy czy nagranie płyty, ale również nabór nowych członków. Fundamentalna jest współpraca ze szkołami w celu połączenia misji edukacji muzycznej i zasilenia składu kowarskiej orkiestry. Nabory przeprowadzane w szkołach podczas lekcji muzyki zaowocują chętnymi do nauki gry na instrumentach dętych. Dobrym pomysłem jest też powrót do corocznych wakacyjnych wyjazdów szkoleniowo-integracyjnych, jakie były realizowane w przednich latach. Przerwała je pandemia. Wyjazdy takie są okazją do wzmożonych ćwiczeń, integracji grupy, są formą nagrody za ciężką roczną pracę, są również promocją Kowar poprzez wyjazdowe koncerty KOR.

1.4 ZAJĘCIA POZALEKCYJNE – WSPIERAMY EDUKACJĘ

Obecnie prowadzoną ofertę zajęć pozalekcyjnych trzeba stale rozwijać i poszerzać. Służyć temu powinna stała współpraca ze szkołami i uzupełnianie się w ofercie zajęć pozalekcyjnych. Najważniejsze w tych działaniach jest, aby stale podnosić jakość prowadzonych zajęć i dostosowywać je do potrzeb mieszkańców Kowar.

1.5 WSPÓŁPRACA BUDUJE - FIRMY ZEWNĘTRZNE REALIZUJĄCE CELE STATUTOWE

Partnerstwo publiczno-prywatne to ciekawy pomysł na rozszerzenie oferty edukacyjnej i rozrywkowej. Dom Kultury powinien być otwarty na nawiązywanie współpracy z innymi firmami prowadzącymi działalność związaną z misją MOK-u. Edukatorzy,

przewodnicy zajmujący się turystyką kulturową, prywatne teatry to partnerzy do poszukiwania wspólnych przestrzeni działalności, rozwijającej ofertę kulturalną dla kowarzan.

1.6 TEATR 55 – CIĄGŁY ROZWÓJ

To kolejna grupa, która pręźnie działa i której rozwój należy wspierać i stymulować. W przyszłej perspektywie ważne jest regularne prowadzenie zajęć, rozpoczynanie projektów teatralnych i zamykanie ich podsumowaniem - efektem w postaci premiery lub nagrania. Mobilizuje to uczestników i pozwala budować pozytywny wizerunek nie tylko wśród kowarzan, ale i na zewnątrz. W planach od kilku lat jest organizacja w Kowarach przeglądu teatrów amatorskich, który byłby rozwinięciem teatralnej działalności w naszym mieście, możliwością wymiany doświadczeń i rozwojem środowiska teatralnego. Stworzenie takiego formatu spotkań i wymiany myśli będzie dalszym krokiem w rozwoju środowiska teatralnego w Kowarach. Przed pandemią rozpoczęte zostały rozmowy na temat stworzenia w budynku MOK regularnego teatru, gdzie raz w tygodniu grane byłyby spektakle. Pandemia przeszkodziła w tych planach, ale do pomysłu należy wrócić. Po zawieszeniu działalności przez Teatr Nasz z Michałowic, który jako podmiot prywatny zapraszał mieszkańców regionu w weekendy na autorskie spektakle, powstała pewna nisza, którą Teatr 55 przy współpracy z innymi grupami teatralnymi z okolicy mógłby wypełnić. Była by to szansa na stworzenie nie tylko ciekawej oferty, ale również w perspektywie na zasilenie budżetu instytucji kultury.

1.7 IMPREZY PLENEROWE (KONCERTY, ANIMACJE)

Kowarska muszla koncertowa to główny punkt, gdzie odbywają się koncerty. Nie należy jednak zapominać o tym, że Kowary mają szereg innych atrakcyjnych miejsc, gdzie można zorganizować imprezy plenerowe. Może to być ogród Stowarzyszenia Miłośników Kowar, miejsce obok fontanny przy UM czy przestrzenie na osiedlach np. na Wojkowie czy boisko w Krzaczyne. Okres letni oprócz sprawdzonych i lubianych koncertów „Kowary Miasto z Kulturą” powinien obfitować w festyny rodzinne, letnie kiermasze, spotkania przy wspólnym grillowaniu i inne okazjonalne imprezy, podczas których mieszkańcy różnych dzielnic Kowar mogą się spotkać i wspólnie bawić.

1.8 KONCERTY I WIDOWISKA TEATRALNE NA SALI WIDOWISKOWEJ – POD DACHEM KULTURY

Stała oferta koncertów, spektakli teatralnych powinna być dostosowana do potrzeb mieszkańców, turystów i do możliwości finansowych miasta. W miarę zwiększania znaczenia turystycznego Kowar powinno się dostosowywać ofertę do potrzeb nie tylko mieszkańców ale i turystów, traktując to jako sposób zasilania finansów domu kultury jak i promowania Kowar jako ciekawego kulturalnie miejsca w regionie. Biorąc pod uwagę możliwości sali należy opracować działania w kierunku stworzenia oferty atrakcyjnych koncertów i wydarzeń teatralnych, które zainteresują mieszkańców Kowar i okolic, a także turystów.

1.9 FILMOWY KURIER KOWARSKI I ARKA KARKONOSZY – LOKALNA TELEWIZJA I KANAŁ YOUTUBE

Rozwój mediów elektronicznych to konieczność i nowe możliwości. Kontakt z klientami MOK, informowanie „o” i dokumentowanie życia społecznego miasta, a także budowanie dumy z bycia mieszkańcem Kowar to zadania, jakie można realizować za pomocą filmu. Oprócz tworzenia lokalnych informacji, materiałów promocyjnych dla podmiotów publicznych i NGO'osów należałoby myśleć o stworzeniu lokalnego kanału TV obejmującego zasięgiem Karkonosze. Wzmocniło by to wizerunek Kowar jako miasta, w którym potrafimy tworzyć wyjątkowe inicjatywy. Takie przedsięwzięcie powinno być

dotowane z zewnątrz, czy to ze środków unijnych czy przez sąsiednie gminy. Dobrym kierunkiem jest też zaangażowanie szkół do tworzenia szkolnych kanałów telewizji. Przy wspólnym działaniu można stworzyć bardzo ciekawą ofertę i dla młodzieży – twórców i młodzieży – widzów.

1.10 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ

Współpraca to podstawa działania każdej społeczności. Dom Kultury musi być otwarty na wszelkie inicjatywy organizacji pozarządowych, bo w nich ogrom ciekawych inicjatyw i dużo energii popartej współpracą. Trzeba to wykorzystywać dla dobra Kowar i wymyślać coraz to nowe sposoby angażowania NGO'ów w miejskie działania. Aby zacieśnić współpracę należy zastanowić się nad utworzeniem Rady Kultury, w której skład weszliby członkowie tych organizacji.

1.11 KINO ZA ROGIEM – NASZE MAŁE OKNO NA ŚWIAT

Formuła KzR na stałe wpisała się w krajobraz oferty kulturalnej Kowar. Obserwując szybki rozwój technologii i mając odpowiednie wsparcie finansowe można myśleć o rozwoju i poszerzeniu spektrum działania kina. Oprócz dbania o odpowiednią jakość obrazu i dźwięku (wymogi widzów zwiększają się wraz z rozwojem technologii) należy pomyśleć o nowych przestrzeniach w jakich sala kinowa może być wykorzystana. Realizacja spotkań online, turnieje gier komputerowych czy inne pomysły jakie przyniesie nam technologia powinny znaleźć się w ofercie MOK-u. Tu pomysły podsuwać będzie młodzież i inne kina z tej sieci. Powinno się też pomyśleć o stworzeniu dyskusyjnego klubu filmowego, być może we współpracy z jeleniogórskim JCK, gdzie od wielu lat taki istnieje.

1.12 MŁODZIEŻ I JEJ PROBLEMY – NOWE WYZWANIA

To jest chyba największe wyzwanie jakie obecnie stoi nie tylko przed MOK-iem, ale przed wszystkimi instytucjami zajmującymi się dziećmi i młodzieżą. Zwiększająca się ilość problemów wychowawczych wymaga dogłębnej analizy i podjęcia działań. Rolę Domu Kultury widzę jako przestrzeń, do której młodzież przychodzi z chęcią, gdzie można nawiązać z nią kontakt i prowadzić różnego rodzaju warsztaty, pogadanki. Podstawą tych działań powinno być jednak opracowanie wspólnej w oparciu o wszystkie instytucje miejskie, strategii pracy z młodzieżą potrzebującą pomocy.

1.13 KOWARY, UL. SZKOLNA 2 – NASZ DOM KULTURY

W roku 2012 powstało „Wstępne opracowanie techniczno-ekonomiczne dla sali kinowo-teatralnej Miejskiego Ośrodka Kultury”, które w sposób bardzo praktyczny i klarowny pokazuje koncepcję nadania budynkowi spójnego charakteru ośrodka kultury, dostosowanego do współczesnych wymogów. Należy myśleć o takiej adaptacji. Wymaga ona sporych inwestycji, dlatego środki należałoby pozyskać z źródeł zewnętrznych np. ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa narodowego z programu „Infrastruktura kultury”.

W najbliższym czasie planowane jest przeniesienie siedziby Biblioteki Publicznej w Kowarach do nowego budynku. Opierając się na konsultacjach społecznych należy zastanowić się nad przeznaczeniem uzyskanych w ten sposób pomieszczeń. Moim zdaniem należy w planach wziąć pod uwagę potrzeby kowarskiej młodzieży i stworzyć tam coś w rodzaju klubu młodzieżowego, gdzie pod opieką wykwalifikowanej kadry będzie można się spotkać, napić herbaty, pograć w gry oraz uzyskać konieczną niejednokrotnie pomoc psychologiczną.

KADRA

W kulturze najważniejsi są ludzie i to od nich zależy poziom, dopasowanie i atrakcyjność oferty. Konieczne jest dbanie o dobrych pracowników umożliwianie im rozwoju i kształcenia, ale także otwartość na pozyskiwanie nowych współpracowników, którzy wzbogacą ofertę i usprawnią realizację celów MOK-u. Żyjemy w czasach ciągłej zmiany i pracownicy kultury powinni nadążać za zmieniającymi się potrzebami mieszkańców. Szczególnie młodzież i dzieci wymagają specjalnego podejścia i otwartości. W obecnej sytuacji ważne jest zasilenie kadry osobami specjalizującymi się w pracy z młodzieżą, która przebywa w korytarzach MOK i boryka się z wieloma problemami. W tym wypadku należy podjąć współpracę ze szkołami, MOPS-em, Poradnią Pedagogiczną, Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

FINANSOWANIE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH – KONIECZNOŚĆ I SZANSA

Banalne jest stwierdzenie, że środki zewnętrzne to ważne źródło dofinansowania kultury. Chciałbym jednak podkreślić to, że w projektach ważne jest to, aby były one przemyślane i zaspokajały prawdziwe potrzeby uczestników. Ważne są działania stałe, które pozwalają zachować ciągłość już prowadzonych projektów albo wypracować sobie nowe stałe grupy uczestników. Ostatnio dość często krytykuje się działania eventowe – jednorazowe akcje, które społecznie nie wywołują trwałych skutków. Takie „strzały projektowe” są również ważne, ale muszą one angażować mieszkańców. Jestem przeciwnikiem zaplanowanych z „wizją” sporadycznych działań, które trzeba potem realizować poprzez pracowników instytucji kultury, bo mieszkańcy nie są taką „wizją” zainteresowani. Ważne jest, aby działania trwale wpływały na naszą społeczność, pozostawiały ślad nie tylko w formie tablicy informacyjnej, zmieniały na lepsze naszą rzeczywistość. Priorytetowe są projekty długofalowe, małe granty powinny być uzupełnieniem już prowadzonych działań, wspierać osoby już działające. Jeśli chodzi o źródła pozyskiwania środków pozabudżetowych to należy kontynuować aplikowanie do programów operacyjnych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Narodowego Centrum Kultury. Ważnym źródłem finansowania są Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, szczególnie atrakcyjne są tu projekty polsko-czeskie. Baczność uwagę trzeba też zwracać na pojawiające się granty podmiotów komercyjnych i fundacji (np. Fundacja PZU, Fundacja Santander, Polsko – Amerykańska Fundacja Wolność).

2. ŚWIETLANA PRZYSZŁOŚĆ

W perspektywie roku 2030, mając nadzieję na stabilną sytuację gospodarczą i polityczną w Europie i w Polsce oraz wierząc w to, że Kowary będą się rozwijać gospodarczo i turystycznie, a co za tym idzie fundusze na kulturę będą porównywalne do tych w Zachodniej Europie, można pokusić się o snucie szerszych i bardziej ambitnych planów. Do roku 2030 w planach widziałbym Miejski Ośrodek Kultury jako nowoczesny lokalny Dom Kultury mający szeroka ofertę dla mieszkańców ale też atrakcyjne, komercyjne propozycje dla turystów. Poniżej przedstawiam kilka propozycji, w kierunku których przy sprzyjającej sytuacji społecznej i gospodarczej należy zmierzać.

2.1 STWORZENIE OTWARTEGO KULTUROWEGO CENTRUM INTEGRACJI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ

Bardzo ważne są są dalekosiężne kwestie misyjne Domu Kultury, określenie docelowego wpływu, jaki będzie miał MOK na codzienność mieszkańców Kowar. Dom Kultury powinien przede wszystkim służyć mieszkańcom i być miejscem, gdzie mogą realizować swoje zainteresowania począwszy od towarzyskich spotkań a na twórczości artystycznej w nurcie kultury wysokiej kończąc. Sposób spędzania wolnego czasu w murach instytucji kultury powinien być twórczy i prospołeczny. W takim wypadku MOK ma szansę stać się nie tylko miejscem spotkań, ale przede wszystkim miejscem kształtowania postaw aktywnych, twórczych, może nawet miejscem kultowym dla młodzieży. Polska jest niestety krajem, który nie rozwinął miejsc budujących postawy prospołeczne. Nie mamy pubów czy hospod, poziom zaufania społecznego jest chyba najniższy w Europie.

Wieczorne spotkania młodzieży na ławkach czy miejskich zakamarkach świadczą, że naturalny dla młodego wieku proces socjalizacji jest w naszym kraju całkowicie zaniedbany. MOK jest w oczywisty sposób w stanie stać się schronieniem dla młodych szukających swojej tożsamości i miejscem dającym wsparcie dla twórczej ekspresji. Owoce dzisiejszych działań odczuć możemy już wkrótce w postaci pokolenia aktywnego, współdziałającego, przywiązanego do lokalnych wartości, mniej skorego do migracji. Warunkiem powodzenia działań MOK jest sprostanie wyzwaniom nowoczesności. Należałoby zaprojektować rozmieszczenie sal tematycznych tak, aby były jak najbardziej uniwersalne pod kontem działalności twórczej i integracji międzypokoleniowej. Tak aby mieszkańcy Kowar wspólnie mogli malować, rzeźbić, uprawiać rękodzielnictwo, grać na instrumentach. Spędzać razem czas w nowoczesnych, estetycznych i bezpiecznych pomieszczeniach. Nade wszystko konieczne jest zadbanie o merytorycznie przygotowaną kadrę, która będzie otwarta na potrzeby społeczności, zaangażowana w swoją pracę i pełna pasji.

2.2 NOWOCZESNE CENTRUM KONCERTOWE – KONCERTY I SPEKTAKLE TEATRALNE

Wzmógłony ruch turystyczny jest doskonałą okazją do zaproponowania w ofercie MOK-u komercyjnej oferty koncertowej, teatralnej i event'owej. Przykład Teatru Naszego z Michałowic, który regularnie ściągają na weekendowe spektakle pełne sale widzów, jest sygnałem, że jest to w regionie potrzebne. Rok temu właściciele teatru postanowili wyjechać i zawiesili działalność. Powstała zauważalna nisza, którą moglibyśmy wypełnić naszą ofertą. Sala widowiskowa po unowocześnieniu i odpowiednim wyposażeniu mogłaby być miejscem, gdzie tłumnie przybywają na koncerty i spektakle widzowie.

2.3 STWORZENIE WIELOFUNKCYJNEJ SALI KONCERTOWEJ

Przy remoncie sali widowiskowej należy zaplanować jej wielofunkcyjność. Składana widownia zwiększy możliwości użytkowe sali pozwalające na organizację nie tylko spektakli i koncertów, ale także przy złożonej widowni np. turniejów tańca towarzyskiego, konferencji czy imprez tanecznych. Przy odpowiedniej aranżacji wnętrza można także pomyśleć o ścianie wspinalczkowej typu buldering.

2.4 STWORZENIE W OTOCZENIU MOK-U PARKU ROZRYWKI

Atrakcyjność ośrodka kultury można by podnieść budując wokół budynku przestrzeń rekreacyjną z placem zabaw, tyrolką, letnią kawiarnią z czytelnią. Poszerzyłoby to ofertę Domu Kultury o możliwość spędzania twórczo czasu w letnie, ciepłe dni.

2.5 DOM KULTURY - ATRAKCJA TURYSTYKI TEMATYCZNEJ - ŻYWE MUZEUM SOCREALIZMU

Budynek MOK-u to klasyczny przykład architektury socrealistycznej, która od lat budzi coraz większe zainteresowanie turystów. Udostępnienie budynku do zwiedzania może być nie tylko elementem promocji Kowar, ale i zasileniem budżetu jednostki. W połączeniu z socrealistycznym Osiedlem Górniczym może stanowić (wzorem pomysłów z Nowej Huty) atrakcyjny cel wycieczki odbywanej np. zabytkowym samochodem Żuk lub Nysa. W celu skutecznej realizacji tego pomysłu należy nawiązać współpracę z lokalnymi przewodnikami i biurami turystycznymi.

PODSUMOWANIE

W opracowaniu przedstawiłem wizję pracy Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach w oparciu o istniejące działania, które będę chciał kontynuować, rozwijać a czasami modyfikować. Pokazałem też koncepcję bardziej ogólną i optymistyczną, która ziścić się może w wypadku pewnych pozytywnych zewnętrznych warunków sprzyjających rozwojowi kultury. Starłem się poprzez opis pokazać nie tylko konkrety, ale raczej sposób myślenia o tworzeniu i organizowaniu kultury w Kowarach. Trudno jest szczegółowo stworzyć plan działania na najbliższe lata, bo czasy są nieprzewidywalne. Najważniejsza w tej sytuacji jest kreatywność, otwartość, słuchanie głosu mieszkańców, obserwowanie tego, co dzieje się w podobnych działaniach w Polsce i na świecie. Zmiana to jedyna pewna rzecz w otaczającej nas rzeczywistości, Dom Kultury powinien za tą zmianą nadążać, dostosowywać się do niej wykorzystując doświadczenie, wiedzę oraz wprowadzać innowacyjne pomysły.

Dariusz Kaliński

Koncepcja programowo - organizacyjna Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach – załącznik str. 1

lp.	Nazwa zadania	Źródła finansowania	Orientacyjne kwoty w tys. zł w poszczególnych latach						
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1.a	Działalność bieżąca – budżet MOK	Dotacja z UM, dochody własne	900 tys. rocznie zwiększane o wskaźnik inflacyjny						
2	Świeciana przyszłość								
1.1	Budynek MOK-u jako OpenSpace monitoring całości budynku system kluczy do pomieszczeń z różnymi poziomami dostępu (np. elektroniczne)	Budżet MOK, Ministerstwo Kultury, Fundusze Unijne,	150 tys. zł						
	Nieformalne grupy pasjonatów i grupy muzyczne działające w MOK	W ramach budżetu MOK, środki pozyskiwane ze źródeł zewnętrznych przy współpracy organizacji pozarządowych (np. LGD Duchą Gór, Fundacja PZU etc.)	W ramach bieżących potrzeb, dostosowane do możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych.						
	Kowarska Orkiestra Rozrywkowa - szkolenie młodzieży - wyjazdy integracyjne - zakup sprzętu	Budżet MOK, Interreg VA Republika Czeska – Polska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Kultury	40 tys. zł rocznie w ramach Budżetu MOK, pozostałe w ramach pozyskanych środków z funduszy zewnętrznych						
	Zajęcia pozalekcyjne – wspieramy edukację	Budżet MOK, Interreg VA, LGD Duchą Gór, Fundusze Ministerstwa Kultury i Ministerstwa Edukacji	W ramach budżetu MOK, pozostałe w ramach pozyskanych zewnętrznych środków na pojawiające się potrzeby społeczności.						
	Współpraca buduje - firmy zewnętrzne realizujące cele statutowe • działania nastawione na edukację, turystykę kulturową, działania teatralne, działania	W ramach zasobów ludzkich i lokalowych MOK, wspólne aplikowanie po środki zewnętrzne	Dostosowane do możliwości zewnętrzne finansowania i potrzeb społeczności Kowar						

Koncepcja programowo - organizacyjna Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach – załącznik str. 2

	happeningowe itp.			
	<p>Teatr 55 – ciągły rozwój</p> <ul style="list-style-type: none"> • warsztaty teatralne • wyjazdy integracyjne • organizacja przeglądu teatrów • organizacja regularnych spektakli teatralnych na scenie MOK 	<p>W ramach budżetu MOK, Fundusze Ministerstwa Kultury, Interreg VA Republika Czeska – Polska, Euroregion Nysa, LGD ducha Gór, dochody z organizacji spektakli</p>	<p>Prowadzenie grupy teatralnej – w ramach budżetu MOK. Organizacja przeglądu teatrów – 20 tys. rocznie – ze środków zewnętrznych</p>	
	<p>Imprezy plenerowe (koncerty, animacje)</p>	<p>Budżet MOK, Ministerstwo Kultury, Interreg VA Republika Czeska – Polska, Euroregion Nysa, LGD Ducha Gór,</p>	<p>15 tys. 20. tys. 30 tys. 40 tys. 40 tys. 50 tys. 50 tys. 50 tys.</p>	<p>50 tys.</p>
	<p>Koncerty i widowiska teatralne na sali widowiskowej – pod dachem kultury</p>	<p>Budżet MOK, Ministerstwo Kultury, Interreg VA Republika Czeska – Polska, Euroregion Nysa, LGD Ducha Gór, dochody ze sprzedaży biletów</p>	<p>5 tys. 10. tys. 20 tys. 50 tys. 50 tys. 80 tys. 80 tys.</p>	<p>80 tys.</p>
	<p>Filmowy Kurier Kowarski i Arka Karkonoszy – lokalna telewizja i kanał YOUTUBE</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie lokalnych treści filmowych • tworzenie cotygodniowych serwisów informacyjnych • zakup potrzebnego sprzętu 	<p>Budżet MOK, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki, Ministerstwo Kultury, Interreg VA Republika Czeska – Polska</p>	<p>60 tys. zł rocznie, dodatkowo uzupełnianie, unowocześnianie istniejącego sprzętu to ok. 10 tys. zł rocznie</p>	
	<p>Współpraca z organizacjami pozarządowymi – razem możemy więcej</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomysły stworzone przez powołaną Radę Kultury 	<p>Zasoby ludzkie i lokalowe MOK, środki ze wspólnie zdobywanych grantów</p>	<p>Dostosowane do możliwości zewnętrznego finansowania i potrzeb społeczności Kowar</p>	
	<p>Kino za Rogiem – nasze małe okno na świat</p>	<p>Budżet MOK, wpływy z</p>	<p>Roczny budżet na działanie Kina za Rogiem to ok. 20</p>	

Koncepcja programowo - organizacyjna Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach – załącznik str. 3

	<ul style="list-style-type: none"> • unowocześnienie wyposażenia • stworzenie 	<p>biletów i wynajmu sali, Państwowy Instytut Sztuki Filmowej, Ministerstwo Kultury,</p> <p>Budżet MOK, Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Ministerstwo Kultury, Powiat Karkonoski, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>tys. zł, w niedługim czasie wymaga wymiany rzutnik – koszt 25 tys. zł</p> <p>Od 20 tys. do 50 tys. zł w zależności od ilości pozyskanych środków zewnętrznych</p>
	<p>Młodzież i jej problemy – nowe wyzwania</p> <ul style="list-style-type: none"> • zatrudnienie streetworkera/pedagoga do pracy z młodzieżą • warsztaty z psychologiem • warsztaty tematyczne 	<p>Ministerstwo Kultury, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</p>	<p>Orientacyjny koszt remontu budynku MOK z dostosowaniem go do obecnych standardów to ok. 5 mln zł. Należy dokonywać remontów częściowych w oparciu o bieżące potrzeby i możliwości finansowe</p>
	<p>Nasz Dom Kultury remont</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostosowanie do wymogów PPOŻ i BHP – dodatkowe pomieszczenia na toalety, hydranty, rozdzielnia elektryczna, wydzielenie klatek schodowych, oddymiacze etc. • dostosowanie dla niepełnosprawnych – schodolazy, winda, poręcze • remont sali widowiskowej 	<p>Ministerstwo Kultury, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki</p>	<p>Przedstawione tu działania to wizja, którą w obecnej sytuacji trudno przedstawić w jakis choćby przybliżonych ramach finansowych czy czasowych. Są one kierunkiem, do którego wizja kowarskiego Domu Kultury powinna się zbliżać i powinna być brana pod uwagę w realizacji działań z punktów 1.a.</p>
1.b.1	<p>Stworzenie otwartego kulturowego centrum integracji międzypokoleniowej</p>	<p>Ministerstwo Kultury, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki</p>	
1.b.2	<p>Nowoczesne centrum koncertowe – koncerty i spektakle teatralne</p>	<p>Ministerstwo Kultury, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki</p>	

Koncepcja programowo - organizacyjna Miejskiego Ośrodka Kultury w Kowarach – załącznik str. 4

1.b.3	Stworzenie wielofunkcyjnej sali koncertowej	Ministerstwo Kultury, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	
1.b.4	Stworzenie w otoczeniu MOK-u parku rozrywki	Ministerstwo Kultury, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	
1.b.5	Dom Kultury - atrakcja turystyki tematycznej - żywe muzeum socrealizmu	Ministerstwo Kultury, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki	